

شعر و ریاضیات

ضیاء موحد

ریاضیات و منطق ریاضی موضوع‌هایی هستند متفاوت با شعر؛ اما در ضمن تفاوت‌ها، مشترکات متعدد و چشم‌گیری دارند. پل والرئ (۱۸۷۱-۱۹۴۵)، که آخرین شاعر مهم سمبولیست فرانسه، متفکری جامع الاطراف و مرتبط با دانشمندان علوم مانند هانری پوانکاره است، جایی گفته است: «اگر منطق‌دان نتواند جز منطق‌دان باشد نه منطق‌دان می‌شود و نه می‌تواند بشود، و اگر شاعر جز شاعر نباشد، بی‌کمترین توانایی در اندیشه انتزاعی، هیچ اثر شاعرانه‌ای از خود به جا نخواهد گذاشت». مشترکات زبان منطق و ریاضی با زبان شعر موضوعی است که در این نوشته می‌خواهم بر آنها انگشت بگذارم و بر این گفته پل والرئ پرتوی بیفکنم.